

Les Nouvelles, Droit pénal, tome IV, Les infractions (Code pénal, livre II, titre VIII, art. 392 à 460), o.l.v. Raymond Screvens en Albert Meeus, Brussel, Maison Ferdinand Larcier, 1989, LXI en 306 p.; addenda, 1991.

Een nieuwe aflevering van *Les Nouvelles, Droit pénal*. De penalisten mogen er verheugd om zijn, niet het minst omdat in deze aflevering misdrijven uit het Strafwetboek aan de orde komen waarvan – enkele monografieën buiten beschouwing gelaten – tot dusver nog geen grondige geactualiseerde bespreking voorhanden was. De laatste aflevering dateerde van 1972 en eindigde met de bespreking van artikel 391ter Sw., het artikel waarmee ook de laatste bijdrage van M. RIGAUX en P.E. TROUSSE in hun onvoltooide reeks *Les Crimes et les Délits du Code Pénal* werd afgesloten.

De huidige aflevering heeft betrekking op de misdrijven omschreven in de Titel VIII van het Strafwetboek en behandelt meer bepaald de artikelen 392 tot en met 460bis Sw.

Zoals gebruikelijk werd de te behandelen stof over verschillende auteurs verkaveld: J.M. POUPART bespreekt het opzettelijk doden en opzettelijk toebrengen van lichamelijk letsel (art. 392-417 Sw.) alsmede de strafbepalingen betreffende het tweegevecht (art. 423-433 Sw.); het onopzettelijk doden en onopzettelijk toebrengen van lichamelijk letsel wordt behandeld door Ph. QUARRÉ en P. LAMBEAU (art. 416 tot 422 Sw.), evenals de gevallen van schuldig verzuim (422bis en 422ter); de leerstukken van de aanslag op de persoonlijke vrijheid en op de onschendbaarheid van de woning, gepleegd door bijzondere personen (art. 434-442 Sw.), en van de aanranding van de eer of de goede naam van personen (443-452 Sw.) werden uitgediept door J. LECLERCQ. Met uitzondering van de artikelen 454 tot 457 Sw. die geanalyseerd werden door P. MORLET, worden belangrijke andere categorieën van wanbedrijven tegen personen, zoals het beroepsgeheim (art. 458 Sw.), het openen en het wegmaken van aan de post toevertrouwde brieven (art. 460) en het openen en het wegmaken van de afschriften van exploiten (art. 460bis Sw.) eveneens uitgediept door J. LECLERCQ.

Zoals verwacht mocht worden van een prestigieuze uitgave als *Les Nouvelles*, zijn alle bijdragen van een hoge kwaliteit.

De problemen worden juridisch diep uitgespit zonder dat zin voor synthese verloren gaat. Ook relevante Franse rechtsleer en rechtspraak werd gul opgenomen. Trouw aan de traditie werd het systeem van nummering van tekstblokken, die het voordeel biedt van vlotte interne verwijzingen, aangehouden. Zoals gebruikelijk begint het boekdeel met een lijst van afkortingen, een tabel van geciteerde wetten, een chronologische tabel van de geciteerde rechtspraak, een alfabetische tabel van auteursnamen, en een alfabetisch gerangschikte analytische inhoudsopgave. Anders en beter dan vroeger is dat de bibliografie niet vooraan in het boek komt, maar gevoegd wordt bij elke titel of elk hoofdstuk afzonderlijk.

Enkel te betreuren is dat de Nederlandstalige rechtsbronnen, rechtsleer en rechtspraak, quasi geheel buiten beschouwing werden gelaten in de bijdragen van J. LECLERCQ. Dit kan o.i. onder geen enkel voorwendsel worden vergoelijkt; het

Vlaamse rechtsleven heeft belangrijke juridische rechtsleer en rechtspraak voortgebracht die voor de wetenschappelijke behandeling van misdrijven als laster en eerroof of de schending van het beroepsgeheim niet kunnen worden veronachtzaamd.

Vermelden wij tot slot dat in 1991 een herbewerking van de bijdrage van J.M. POUPART over het opzettelijk doden en het opzettelijk toebrengen van lichamelijk letsel afzonderlijk werd gepubliceerd als addendum bij de uitgave van 1989.

Lieven DUPONT

Chris Van den Wijngaert, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Antwerpen, 1991, 855 p.

Het onderwijs in het straf- en strafprocesrecht kampt al jaren met het gebrek aan goede overzichtelijke handboeken die zowel bruikbaar zijn voor de studenten als voor de rechtspraak. Daarvoor zijn diverse redenen aan te geven. In ons land bestaat een te grote scheiding tussen de strafrechtspraak en het universitair onderwijs en onderzoek; de strafwetgeving is hopeloos verouderd en vertoont gebrek aan coherentie; de strafrechtspraak heeft zich door de verouderde of niet bestaande wetgeving autonoom ontwikkeld; noch de strafwetgeving, noch de strafrechtspraak worden in hun ontwikkeling uitgesproken bepaald door een strafrechtsbeleid, laat staan een ontwikkelde strafrechtsdogmatiek of strafrechtswetenschap.

In die context is het schrijven van een handboek strafrecht een moeilijk project. VAN DEN WIJNGAERT, zo blijkt uit de inleiding, is zich terdege bewust van de gevaren en heeft daarom terecht geopteerd voor een overzicht van de hoofdlijnen. In twee zeer vlot geschreven, goed gestructureerde en goed gedocumenteerde volumes krijgt de lezer een systematisch inzicht in het strafrecht, strafprocesrecht en de relatie tussen beide. Dit is op zich al een hele prestatie. De auteur heeft evenwel ook een handboek geschreven dat actueel is qua onderwerpkeuzes en modern is qua concept.

Het eerste volume behandelt de inleiding en het materieel strafrecht. In de algemene inleiding wordt een panorama geschetst van de strafrechtssystemen en de strafrechtscodificaties.

Vervolgens wordt in deel I specifiek ingegaan op de ontwikkelingen van de theorieën m.b.t. het recht tot straffen (*ius puniendi*), de finaliteit van de sanctie en de criminele politiek. Origineel is dat de auteur een deel besteedt aan de politieke dimensie van het strafrecht, met specifieke aandacht voor de relatie tussen strafrecht en beleid en voor de crisis van het strafrecht als sociaal regulerings- en controle-instrument. Het hoofdstuk wordt afgerond met een analyse van de bronnen van het strafrecht, waarbij terecht het internationaal strafrecht en de mensenrechten in de verf worden gezet.

In deel II staat het misdrijf centraal. Na een korte definitie van de constitutieve elementen van het misdrijf wordt uitvoerig ingegaan op diverse systematische indelingen van het misdrijf, te weten de wettelijke drieledige indeling, de grondwettelijke indeling, de indeling volgens de beschermde waarde of rechtsgoed, de in-